

تأثیر محتوای رطوبت شلتوک، دور کوبنده و نرخ تغذیه، بر ضایعات کیفی خرمکوب جریان محوری (۱۹۷)

محسن خدابخشی پور^۱، جمال خسروی^۲، محمد رضا علیزاده^۳، علی بنده حق^۴

چکیده

عملیات خرمکوبی یکی از مهم‌ترین مراحل فرایند پس از برداشت برنج محسوب می‌شود. این تحقیق به منظور ارزیابی عملکرد خرمکوب جریان محوری متداول در استان گیلان انجام گرفت. متغیرهای مستقل شامل دور کوبنده در ۴ سطح (۸۵۰ و ۷۵۰، ۶۵۰، ۵۵۰ rpm) بود که به ترتیب معادل سرعت‌های خطی (۳۷/۳۷ m/s و ۲۲ و ۲۰/۰۱ و ۱۷/۳۵، ۱۴/۶۷)، رطوبت شلتوک در دو سطح (۱۶٪ و ۲۰٪ w.b.) و نرخ تغذیه در دو سطح (۵ و ۸ kg/۲۵ s) بودند. متغیرهای وابسته، ضایعات ترک شلتوک و شلتوک شکسته و پوست کنده بودند. نتایج این تحقیق نشان داد با افزایش رطوبت از ۱۶٪ به ۲۰٪ w.b. ترک شلتوک به شکل معنی از ۱۱/۷٪ به ۸/۵٪ کاهش یافت. این افزایش رطوبت موجب کاهش معنی‌داری در شلتوک شکسته و پوست کنده از ۱۰/۲۲٪ به ۰/۹۴۵٪ شد. با افزایش دور کوبنده از ۵۵۰ به ۸۵۰، ضایعات ترک شلتوک از ۷/۰۱٪ به ۱۳/۴۷٪ و شکست شلتوک از ۰/۷۴٪ به ۱/۳۷٪ را به شکل معنی‌داری افزایش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد که افزایش نرخ تغذیه باعث کاهش معنی‌داری در ترک شلتوک از ۱۱/۲۹٪ به ۸/۹۸٪ می‌شود.

کلید واژه: برنج، خرمکوبی، جریان محوری، ضایعات ترک شلتوک، شلتوک شکسته و پوست کنده

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیزاسیون کشاورزی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، اهواز

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیزاسیون کشاورزی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، اهواز

۳- عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات برنج کشور

۴- عضو هیئت علمی گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه تبریز

مقدمه

غلات یکی از مهم ترین محصولات است که بشر تاکنون کشت کرده و در این بین برنج با تامین غذای نیمی از مردم جهان از اهمیت خاصی برخوردار است. با افزایش جمعیت نیاز به مصرف این محصول در کشور افزایش می یابد با توجه به اینکه ایران یکی از بزرگترین واردکنندگان برنج جهان بشمار می آید خودکفایی در زمینه تولید این محصول ضروری بنظر می رسد. ارائه واریته های پرمحصول، کاهش ضایعات در فرایند تولید و کاهش هزینه تولید و سختی کار با توسعه مکانیزاسیون، گام های بلندی به سوی خودکفایی در تولید این محصول پرارزش و امنیت غذایی کشور برداشته شود

خرمنکوبی یکی از مهم ترین مراحل پس از برداشت برنج محسوب می شود که هدف آن جداسازی شلتوک از خوشه برنج می باشد. قسمت های اصلی انواع خرمنکوب ها کوبنده و ضد کوبنده است که در دو نوع سوهانی و دندان میخی وجود دارد. در سیستم های سوهانی دانه در اثر ضربه و سایش از خوشه جدا می شود در حالی که در سیستم های دندان میخی دانه در اثر ضربه از خوشه جدا می شود. این نوع کوبنده برای محصولاتی چون برنج که ساقه های سفتی دارد بکار می رود [۸].

در سال ۱۹۷۰ مؤسسه بین المللی تحقیقات برنج (IRRI) خرمنکوب جریان محوری را طراحی کرد که توان مورد نیاز خود را از محور توان دهی تراکتور تامین می کند [۳]. جهت حرکت محصول داخل محفظه کوبش به صورت محوری است. در این مدل از خرمنکوب ها محصول بیش از یک بار از بین گردنده و ضد کوبنده عبور می کند در نتیجه فاصله بین گردنده و ضد کوبنده و سرعت گردنده در این نوع خرمنکوب ها می تواند کمتر باشد [۲]. ضایعات مرحله خرمنکوبی شامل ضایعات کوبش (نسبت وزن دانه های کوبیده نشده و یا جدانشده به وزن کل دانه ها)، ضایعات شلتوک های شکست خورده (درصد شلتوک های ترک خورده نسبت به وزن کل دانه ها)، ضایعات شکسته و پوست کنده (نسبت وزن شلتوک شکسته و پوست کنده به شلتوک ورودی) می باشد [۵].

شیری [۲] در تحقیقی با متغیرهای سرعت خطی کوبنده، رقم محصول و نوع خرمنکوب نشان داد کمترین میزان ضایعات در خرمنکوب جریان محوری می باشد. افزایش سرعت خطی افزایش معنی داری را در شکستگی شلتوک نشان داد ضمن اینکه رقم سفیدرود و خزر به ترتیب بیشترین و کمترین شکستگی را داشتند. علیزاده و همکاران [۳] در بررسی تاثیر روش های مختلف خرمنکوبی بر میزان شکست دو رقم برنج هاشمی و خزر در فرایند تبدیل نشان دادند بیشترین ضایعات شکست و شلتوک پوست کنده مربوط به کمباین غلات با میانگین ۲/۹۸٪ بود که در مقایسه با خرمنکوب تیلری با ۰/۹٪ و خرمنکوب جریان محوری با ۱/۵۹٪ ضایعات تفاوت زیادی را نشان می دهد. پینر [۷] تحقیقی در تعیین صفات کوبش و مصرف انرژی در استفاده از عامل های متفاوت کوبش انجام داد. نتایج بدست آمده حاکی از آن است که کمترین ظرفیت کوبش برای کوبنده با عامل حلقوی به مقدار ۱۷۷/۹ kg/h بود. در حالیکه بازده کوبش و تلفات دانه و مصرف انرژی با همین نوع کوبنده بهترین نتایج را داشته است. بیشترین ظرفیت کوبش نیز با عامل کوبش دندان میخی ضخیم با میانگین ۸/۲۳۸ kg/hr بود. موهلور و همکاران [۶] در تحقیقی برای بهبود کارایی خرمنکوب جریان محوری IRRI به این نتیجه رسیدند که با افزایش دور کوبنده تلفات دانه های آسیب دیده افزایش ولی تلفات کوبش کاهش می یابد و این تلفات در ۸۵۰ rpm حداقل است. ضمناً با افزایش دور کوبنده مصرف ویژه انرژی (kWh/t) و توان مورد نیاز (kW) افزایش می یابد. سرور و همکاران [۸] در تحقیقی کارایی کوبنده های حلقه سیمی و سوهانی را بر میزان دانه های کوبیده شده، میزان دانه های کوبیده نشده و درصد دانه های پوست کنده را بررسی کردند. متغیرهای مستقل این تحقیق سرعت گردش، فاصله کوبنده از ضد کوبنده، محتوای رطوبتی و نرخ تغذیه بودند. نتایج نشان داد مدل حلقه سیمی صرف نظر از نرخ تغذیه و محتوای رطوبتی، در همان فاصله کوبنده از ضد کوبنده بازده کوبش بالاتری داشت. هاریسون [۵] توان مورد نیاز و تلفات کوبش یک کمباین جریان محوری را با عوامل مستقل سرعت کوبنده، میزان تغذیه، میزان تغذیه و فاصله کوبنده از ضد کوبنده مورد بررسی قرار داد. پس از انجام آزمایش مشخص شد که اثر عوامل مذکور بر توان مورد نیاز واحد کوبش در سطح ۵ درصد معنی دار بوده است. فاصله کوبنده از ضد کوبنده بر تلفات کوبش اثر معنی داری نداشته ولی سرعت دورانی و میزان تغذیه در سطح ۵ درصد بر تلفات کوبش اثر معنی داری دارد.

واضح است که هر تحقیقی که بتواند منجر به کاهش ضایعات در مرحله خرمنکوبی شود با توجه به سطح گسترده شالیکاری در کشور و لزوم اصلاح رویه خرمنکوبی، می تواند مهم باشد. از سوی دیگر استفاده از خرمنکوب جریان محوری در سطوح شالیکاری استان گیلان در حال افزایش است و باید عوامل موثر بر ضایعات کمی و کیفی شلتوک جهت بهبود بازده کوبش و کم کردن از مقدار شلتوک آسیب دیده در خرمنکوبی به وسیله خرمنکوب جریان محوری تعیین شود.

مواد و روشها

محل انجام تحقیق مزرعه واقع در مؤسسه تحقیقات برنج کشور در پنج کیلومتری اتوبان رشت - قزوین و زمان انجام آزمایش تابستان ۱۳۸۴ بود. خرمنکوب جریان محوری مدل IRRI موجود در مؤسسه تحقیقات برنج کشور برای انجام آزمایشات در نظر گرفته شد. این خرمنکوب شامل کوبنده دندان میخی میان باز (open drum) و کاهپران‌هایی در انتها می‌باشد. زاویه پوشش ضد کوبنده ۲۰۲ درجه است. پوشش ۶ وجهی کوبنده و هادی‌های ماریچی جهت حرکت آسان محصول در کوبنده استفاده می‌شود (۹). در خرمنکوب مورد آزمایش فاصله کوبنده از ضد کوبنده در جلو ۴ cm و در عقب ۵ cm می‌باشد. شعاع کوبنده ۲۵/۵ cm بوده و توان لازم برای حرکت دستگاه به وسیله یک الکتروموتور تامین می‌شود.

رقم برنج مورد بررسی هیبرید بود. محصولات توسط داس از مزرعه برداشت شده و به انبار منتقل شد. آزمایش به صورت کرت دو بار خرد شده در قالب طرح پایه کاملاً تصادفی بود. فاکتور اصلی رطوبت، فاکتور فرعی دور کوبنده و فاکتور فرعی نرخ تغذیه بود. فاکتور دور کوبنده در ۴ سطح (۸۵۰ rpm و ۷۵۰، ۶۵۰، ۵۵۰) و رطوبت هنگام خرمنکوبی در ۲ سطح (۲۰w.b. و ۱۶w.b.٪) و نرخ تغذیه در دو سطح (۵ و ۸kg/۲۵S) و در ۳ تکرار به انجام رسید.

پس از تعیین کرت‌های مورد نظر و انتظار برای رسیدن محصول به رطوبت ۲۰w.b.٪، داشت از مزرعه و انتقال آن به محل انجام آزمایش، ابتدا توسط دستگاه رطوبت سنج دیجیتال رطوبت شلتوک سنجیده شده سپس توسط دستگاه ترک‌بین به صورت تصادفی ترک بینی شد. این عمل به جهت حذف اثر عوامل قبل از خرمنکوبی بر ضایعات ترک شلتوک انجام شد. سپس به وسیله انتخاب پولی‌هایی با قطر مناسب که محاسبه شده بود دور کوبنده را به سطوح دلخواه رسانده شد. در هر دور کوبنده و نرخ تغذیه برای این سطح رطوبت، سه آزمایش انجام شد. در هر آزمایش یک نمونه از شلتوک کوبیده شده جدا و برای تعیین ضایعات ترک، ۱۰۰ عدد شلتوک به صورت تصادفی با دست پوست کنده شد و توسط دستگاه ترک‌بین، ترک‌بینی شد و سپس درصد شلتوک ترک خورده در آن آزمایش ثبت گردید. همچنین یک نمونه ۱۰۰ گرمی توسط ترازوی دیجیتالی وزن شد و شلتوک‌های شکسته یا پوست‌کنده آن جدا و توزین شد و درصد شلتوک‌های شکسته و پوست‌کنده به صورت درصد وزنی ثبت گردید. همین مراحل برای رطوبت هنگام خرمنکوبی ۱۶٪ نیز اعمال شد.

پس از جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز، آدها جهت بررسی اثر دور کوبنده، محتوای رطوبتی شلتوک و نرخ تغذیه بر ضایعات ذکر شده توسط نرم افزار آماری MSTATC تحلیل شد. از آنجایی که داده‌های این تحقیق به صورت نسبت وزنی و درصد عددی می‌باشد توزیع این داده‌ها نرمال نبوده و لازم بود براساس اصول تبدیل داده‌ها نرمال گشته و آنگاه به وسیله نرم‌افزار مذکور محاسبات تجزیه واریانس و مقایسه میانگین‌ها انجام شوند [۴]. داده‌های ترک با تبدیل $\text{Arcsin}(x)$ و ضایعات شکسته و پوست‌کنده پس از انجام آزمون نرمال بودن، به علت کوچکی احتمال رخداد آنها و فرض توزیع پواسون به وسیله تابع $\text{SQRT}(x+0.5)$ تبدیل شد.

نتایج و بحث

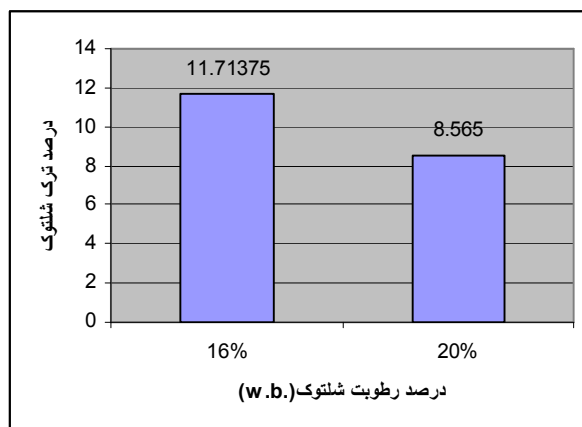
ضایعات ترک شلتوک

تجزیه واریانس بررسی تاثیر دور کوبنده، رطوبت شلتوک و نرخ تغذیه بر درصد ترک شلتوک در جدول ۱ نشان داده شده است. چنانچه مشاهده می‌شود، اثر دور و همچنین اثر رطوبت بر درصد ترک شلتوک به ترتیب در سطوح ۵ و ۱۰ درصد معنی دار است. ولی اثر متقابل محتوای رطوبت شلتوک و دور کوبنده معنی‌دار نشده است. با افزایش رطوبت از ۱۶٪ به ۲۰w.b.٪ درصد ترک شلتوک کاهش می‌یابد که این تفاوت ترک در سطوح مختلف رطوبتی کاملاً معنی‌دار است (شکل ۱).

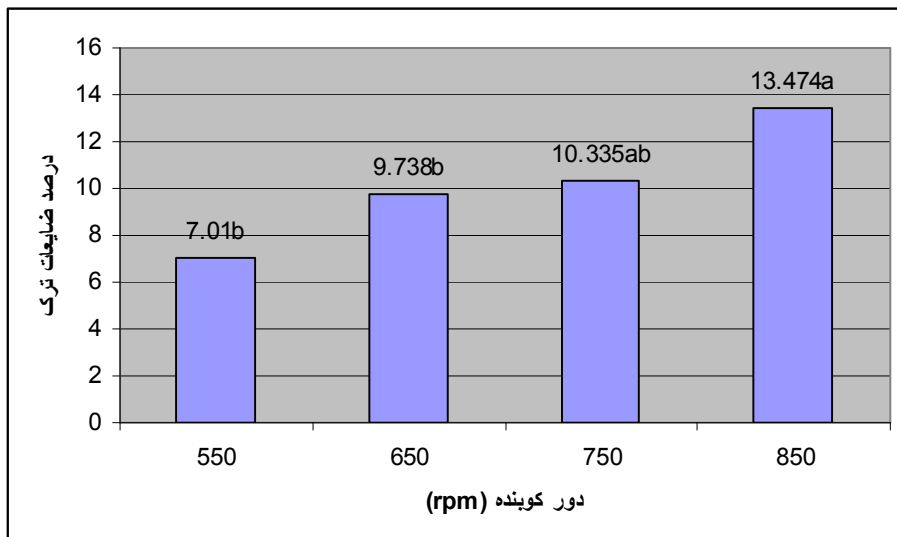
جدول (۱) تجزیه واریانس تاثیر دور کوبنده، محتوای رطوبت و نرخ تغذیه بر میانگین های ضایعات شلتوک رقم علی کاظمی

منابع تغییرات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	احتمال
رطوبت شلتوک	۱	۱۱۸/۹۷۶	۱۲/۳۶۴۴	*۰/۰۲۴۶
دور کوبنده	۳	۸۴/۴۵۲	۱۱/۹۶۶۱	**۰/۰۰۰۶
رطوبت × دور	۳	۱۰/۹۵۲	۱/۵۵۱۸	ns ۰/۲۵۲۱
نرخ تغذیه	۱	۶۴/۱۰۳	۱۳/۴۸۴۸	**۰/۰۰۲۱
رطوبت × نرخ تغذیه	۱	۰/۲۸۱	۱ <	
دور × نرخ تغذیه	۳	۱۷/۴۱۰	۳/۶۶۲۵	*۰/۰۳۵۰
رطوبت × دور × نرخ تغذیه	۳	۴/۲۳۰	۱ <	

همچنین نتایج نشان داد با افزایش دور کوبنده از ۵۵۰ به ۸۵۰ دور در دقیقه میانگین درصد ترک افزایش معنی داری می یابد. همانطور که در جدول ۱ دیده می شود. افزایش ترک شلتوک در اثر افزایش دور کوبنده در دورهای ۵۵۰ و ۶۵۰ تفاوت معنی داری ندارد ولی در سایر دورهای کوبنده این افزایش ترک تفاوت معنی داری دارد (شکل ۲). این نتیجه را باید در اثر ضربه تیغه های کوبنده بر شلتوک های برنج دانست. افزایش شدت ضربه تیغه های کوبنده در دورهای بالاتر از ۷۵۰ rpm (سرعت خطی نوک کوبنده ۲۰m/s) در کوبنده خرمکوب مورد آزمایش باعث افزایش میزان ترک شلتوک می باشد. نتایج به دست آمده در این بخش با نتایج به دست آمده توسط موهلپور و همکاران [۶] منطبق است. همچنین این نتایج با نتایج به دست آمده توسط شیری و همکاران [۲] نیز مشابه است.

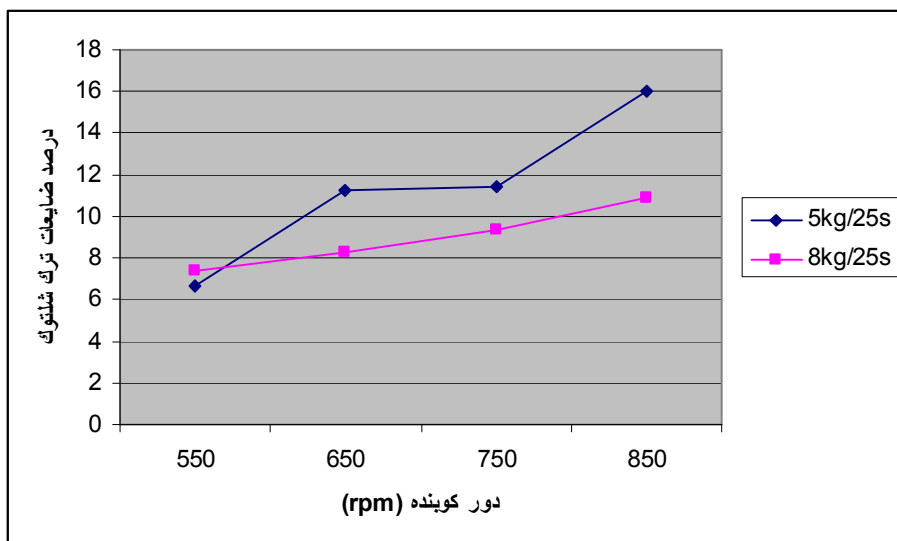

شکل ۱- تاثیر سطوح مختلف رطوبت روی درصد ترک شلتوک

شکل ۲- میانگین درصد ترک شلتوک در دورهای مختلف کوبنده

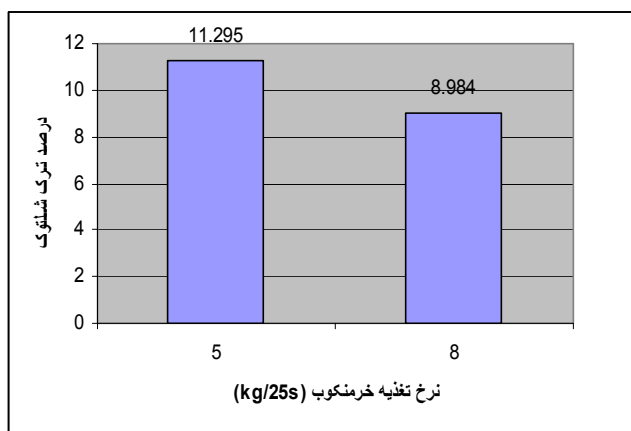
از جدول تجزیه واریانس مشخص می‌شود که اثرات متقابل رطوبت و نرخ تغذیه و رطوبت، و همچنین اثر متقابل دور کوبنده و نرخ تغذیه روی ترک شلتوک معنی دار نیست. این بدین معناست که سطوح هر فاکتور در سطوح موجود فاکتور دیگر با آهنگ ثابتی تغییر می‌کند و در ایجاد ترک شلتوک، این فاکتورها بر هم اثر گذاری ندارند. بنابراین برای هر دور کوبنده، رطوبت و نرخ تغذیه بالاتر مناسب‌تر می‌باشد. در حالیکه اثر متقابل دور کوبنده و نرخ تغذیه در سطح ۵ درصد معنی دار است. این نتیجه بیان می‌کند شدت افزایش ضایعات ترک شلتوک در نرخ‌های تغذیه مختلف متفاوت است و با افزایش نرخ تغذیه کاهش می‌یابد. نتیجه اینکه می‌توان با افزایش نرخ تغذیه، از دورهای کوبنده بالاتر جهت کوبش استفاده کرد و افت ضایعات ترک شلتوک را با نرخ تغذیه بالاتر تعدیل کرد (شکل ۳).

شکل ۳- اثر متقابل دور کوبنده و نرخ تغذیه

همانگونه که از جدول ۱ مشخص است، اثر عامل نرخ تغذیه بر درصد ترک شلتوک بسیار معنی دار است و با افزایش نرخ تغذیه از ۵ به ۸kg/۲۵s درصد ترک شلتوک کاهش معنی داری پیدا می‌کند (شکل ۴). این کاهش می‌تواند در نتیجه افزایش حجم

محصول در محفظه کوبش و کاهش شدت ضربات تیغه‌های کوبنده در نرخ تغذیه بالاتر باشد. تراکم محصول موجب می‌شود محصول مانند تکیه گاهی برای شلتوک‌ها عمل کند.

شکل ۴- میانگین درصد ترک شلتوک در نرخ‌های مختلف تغذیه

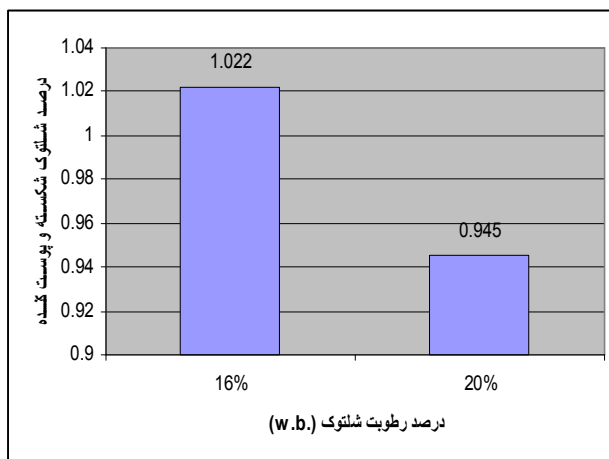
ضایعات شلتوک شکسته و پوست کنده

تجزیه واریانس بررسی تاثیر دور کوبنده، رطوبت شلتوک و نرخ تغذیه بر درصد شکست شلتوک در جدول ۲ نشان داده شده است. چنانکه در جدول ۲ مشخص است اثر رطوبت شلتوک و دور کوبنده روی درصد شکستگی شلتوک‌ها در سطح یک درصد بسیار معنی‌دار است و سایر عوامل چون نرخ تغذیه، اثرات متقابل رطوبت و دور، رطوبت و نرخ تغذیه، دور و نرخ تغذیه و اثر متقابل رطوبت و دور و نرخ تغذیه روی درصد شکستگی شلتوک از نظر آماری در سطح ۵٪ معنی‌دار نبودند.

جدول ۲- تجزیه واریانس تاثیر دور کوبنده، محتوای رطوبت و نرخ تغذیه بر میانگین‌های ضایعات شلتوک رقم علی کاظمی

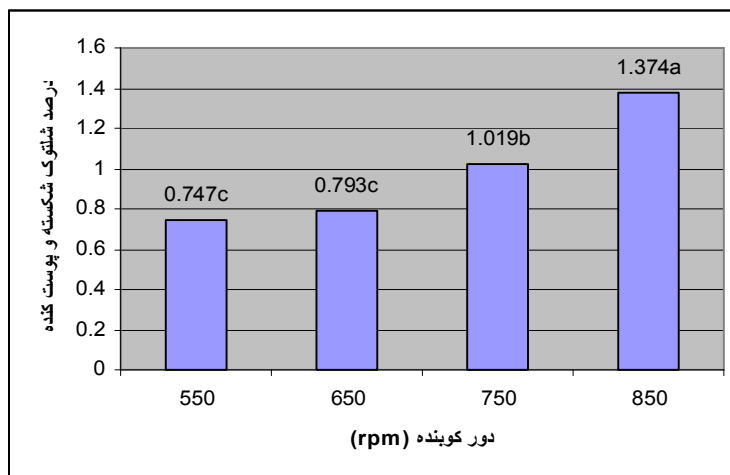
منابع تغییرات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	احتمال
رطوبت شلتوک	۱	۰/۰۷۱	۳۶/۴۸۲۷	۰/۰۰۳۸**
دور کوبنده	۳	۰/۹۸۵	۴۵/۴۷۷۳	۰/۰۰۰۰**
رطوبت × دور	۳	۰/۰۰۷	۱ <	
نرخ تغذیه	۱	۰/۰۷۱	۲/۲۳۲۱	۰/۱۵۴۶ ^{ns}
رطوبت × نرخ تغذیه	۱	۰/۰۰۱	۱ <	
دور × نرخ تغذیه	۳	۰/۰۰۳	۱ <	
رطوبت × دور × نرخ تغذیه	۳	۰/۰۲۷	۱ <	

همانطور که در شکل ۵ مشخص است افزایش رطوبت باعث کاهش درصد ترک شلتوک می‌شود که این کاهش می‌تواند در نتیجه‌ی افزایش مقاومت فیزیکی شلتوک‌ها به شکستگی در رطوبت‌های بالاتر باشد. چنین نتیجه‌ای در تحقیقات سرور و همکاران [۸] تصریح شده است.

شکل ۵- تاثیر سطوح مختلف رطوبت روی درصد شکست شلتوک

همانطور که در شکل ۵ دیده می شود افزایش دور کوبنده باعث افزایش شلتوک شکسته می شود که این افزایش در دورهای پایین تر یعنی ۴۵۰ و ۵۵۰ rpm معنی دار نیست در حالیکه که در دورهای بالاتر این افزایش شکست شلتوک تفاوت معنی داری دارد. یعنی در دورهای پایین به دلیل سرعت خطی کمتر نوک استوانه کوبنده، اثر ضربه که موجب شکستگی و پوست کنده شدن شلتوک می باشد کمتر است ولی با افزایش دور کوبنده و افزایش سرعت خطی نوک تیغه های کوبنده این ضایعات افزایش معنی دار می یابد.

شکل ۵- میانگین درصد شکست شلتوک در دورهای مختلف کوبنده

نتیجه گیری و پیشنهادات:

بررسی های انجام شده نشان داد با افزایش محتوای رطوبتی، هم ترک شلتوک و هم شکست شلتوک به شکل معنی داری کاهش می یابد. بنابراین توصیه می گردد فاصله زمانی بین مرحله برداشت تا خرمکوبی به حداقل ممکن کاهش یابد و محصول با رطوبت بالاتر خرمکوبی شود. افزایش دور کوبنده باعث افزایش ضایعات ترک و شکست شلتوک می شود. بنابراین بهتر است خرمکوبی در دورهای پایین تر انجام شود. لازم به ذکر است می توان با افزایش نرخ تغذیه، از دورهای کوبنده بالاتر جهت کوبش استفاده کرد. باتوجه به تاثیر افزایش نرخ تغذیه در کاهش ضایعات ترک شلتوک و این نکته که ترک های موجود در

شلتوک‌ها غالباً در مراحل تبدیل، خرد شده و ارزش اقتصادی بسیار کمتری خواهد داشت، توصیه می‌شود خرمنکوبی با نرخ تغذیه بیشتر انجام شود.

سپاسگزاری:

شایسته است در این جایگاه از زحمات و مساعدت‌های مسئولان، اعضای هیئت علمی و کارکنان بخش فنی و مهندسی مؤسسه تحقیقات برنج کشور کمال قدردانی و سپاس را به عمل آوریم.

منابع

۱. بهروزی لار، م. ۱۳۷۸. اصول طراحی ماشین‌های کشاورزی. مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی. ۶۹۸ صفحه.
۲. شیری، ب. ۱۳۸۱. بررسی عوامل موثر در شکستگی دانه شلتوک در عملیات خرمنکوبی. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس.
۳. علیزاده، م. ۱۳۸۳. بررسی تاثیر روش‌های مختلف خرمنکوبی بر میزان شکست دو رقم برنج در مرحله تبدیل، چکیده مقالات سومین کنگره ملی مهندسی ماشین‌های کشاورزی و مکانیزاسیون. ص ۹۹.
۴. یزدی صمدی، ب.، ع. م. رضایی، و م. ولی‌زاده. ۱۳۷۶. طرح‌های آماری در پژوهش‌های کشاورزی. انتشارات دانشگاه تهران. ۷۶۴ صفحه.
5. Harrison, h. p. 1991. Rotor power and losses of axial – flow combine. American society of agricultural engineering. 34(1): 60- 64.
6. Muhlbuar, W. Gummert, M. Utzbach, H. D. Wacker, P and Quick, G. R. 1992. Performance evaluation of IRRI axial-flow paddy thresher, Agricultural Mechanization in Asia, Africa and Latin America, 23(3): 47-54.
7. Pinar, Y. effects of beater types on paddy threshing properties and energy consumption.
8. Sawar, J. G., Khan. Q978. comparative performance of rasp-bar and wire-loop cylinders fir threshing rice crop, agricultural mechanization in Asia, Africa and Latin America, 18(2): 37-42

Effect of the paddy moisture content, drum speed and feed rate on the qualitative losses of axial flow -thresher

Abstract

The threshing operation is one of the most important rice post-harvest processing. This study was conducted to evaluate the performance of axial - flow paddy thresher. Independent variables were drum speed at five levels (550, 650, 750 and 850 rpm) which were equivalent to a peripheral velocity of (14.67, 17.35, 20.01 and 22.37 m/s) respectively and paddy moisture content at two levels (16%, 20% w.b.) and feed rate at two levels (5kg/25s and 8kg/25s). Dependent variables were cracked grains and broken and husked grains. The results indicated that the percentage of cracked grain and broken and husked grain decreased significantly from 11.7% to 8.5% and 1.022 to 0.945% respectively as the grain moisture content increased from 16% to 20% (w.b.). The percentage of cracked grain and broken and husked grain increased significantly from 7.01% to 13.47% and from 0.74% to 1.37% respectively as the drum speed increased from 550 to 850 rpm. Also the feed rate increase from 5 to 8kg/25s descended the cracked grain significantly from 11.29% to 8.98%.

Keywords: rice, threshing, axial-flow, cracked grain loss, broken and husked grain